

Asia: Ooperin tuulivoimapuisto, Seinäjoki, osayleiskaava YVA

Seinäjoen kaupunki
kaavoitus@seinajoki.fi, kirjaamo@seinajoki.fi

Lausunto

1 Johdanto

Ilmatar Ooperi Oy suunnittelee Ooperin tuulivoimapuistoa Seinäjoelle. Ohjelmavaiheessa tarkasteltiin kahta vaihtoehtoa (VE1: 21 ja VE2: 9 voimalaa). Selostusvaiheessa hanke on kasvanut ja tässä vaiheessa tarkastellaan 24 voimalan hanketta (tai VE2: 15 voimalaa). Voimaloiden kokonaiskorkeus on 350 m ja hankealueen pinta-ala on n. 2800 ha. Hankealue on asumatonta metsätalousmaata. Hankkeen sähkönsiirron toteuttamiseksi tarkastellaan kolmea reittivaihtoehtoa joko 110 tai 400 kV ilmajohtona Seinäjoelle. Tämä lausunto on samansisältöinen Luonnonvarakeskuksen hankkeen YVA-selostuksesta antaman lausunnon kanssa.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Selostuksessa hankkeella nähdään olevan vähäinen negatiivinen vaikutus muuttolinnustoon. Sähkönsiirtolinjat kuitenkin osuvat merkittävälle muuttolintujen levähdysalueille keväällä. Pesimälinnustoon arvioidaan olevan vähäinen negatiivinen vaikutus. Metson soitimia löydettiin kaksi. Voimaloiden etäisyydet toiseen soitimeen on 215 m ja toiseen 540 m. Metsäkanalintuihin arvioidaan varovaisuusperiaatteen vuoksi kohdistuvan jonkin asteista paikallisen kannan laskua. Mutta selostuksessa todetaan myös, että on metsäkanalintujen kannanvaihtelua, tapahtuu huomattavasti myös luonnostaan ja muusta ihmistoiminnasta kuten metsätaloudesta ja metsästyksestä johtuen.

Selostuksessa todetaan yhteisvaikutusten osalta myös, että maakunnassa on paljon korvaavia elinympäristöjä, pesämetsiä ja soidinpaikkoja tuulivoimarakentamisesta huolimatta.

Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnessa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Luke näkee, että olemassa olevan kirjallisuuden perusteella, etäisyydet suunniteltujen voimaloiden ja soidinten sekä niihin liittyvien rakenteiden välissä ovat riittämättömät.

Mahdollisten vaikutusten lieventämiseksi tulisi esim. tornien rakenteissa käyttää huomioratkaisuja. Lisäksi on syytä ajoittaa rakentamistoimet lisääntymisajan ulkopuolelle.

Saadut soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa paremmin huomioon voimaloiden sijoittelussa. Luke näkee, että on tärkeää myös huomioida, että hankkeen mahdolliset vaikutukset tulevat alueen metsätalouden ja muiden tekijöiden aikaansaamien vaikutusten lisäksi. Eikä siten vertailu eri tekijöiden välillä välttämättä ole mielekäästä tai tarpeellista vaikutusten arvioinnin osalta.

Saukkoselvityksessä havaittiin saukon jälkiä Ulvilanluoman varrelta. Levähdys- tai lisääntymispaikkaan viittaavia havaintoja ei tehty. Oma on huomioitu hankkeen suunnittelussa siten, että sen läheisyyteen ei kohdisteta rakentamista.

Viiden vuoden tarkasteluajalla (2019-2023) hankealue on sijoittunut useampana vuonna Laihian susireviirille. Toiminnan aikaiset vaikutukset sudelle arvioidaan selostuksessa vähäisiksi. Luke huomauttaa, että hankealue sijoittuu myös/taas 2024 Laihian reviirille. Samalle reviirille sijoittuu myös muita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita, jotka pilkkovat reviirin rauhallisempia, asumattomia alueita.

Hankealueelta on runsaasti ilveshavaintoja ja myös ilveksen pentuehavaintoja. Hankkeella selostuksen mukaan nähdään olevan vähäisiä vaikutuksia suurpedoille. Suden osalta todetaan, että mikäli rakennettaisiin pesintäaikana, voi hankkeesta aiheutua kohtalaisia vaikutuksia. Sen sijaan, jos rakentaminen kohdennetaan haavoittuvimman ajanjakson ulkopuolelle, vaikutukset nähdään vähäisinä. Hankkeen yhteisvaikutusten osalta todetaan, että suurpedoille todennäköisesti kohdistuu heikentäviä vaikutuksia, sillä lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvat, hiljaiset ja erämaiset alueet vähenevät ja pirstoutuvat.

Luke huomauttaa, että kyseessä on luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeja, jolloin näiden lisääntymis- ja levähdyspaikojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla. Luontodirektiivin tulkintaohjeiden mukaan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tulee suojella myös silloin, kun ne hylätään, mutta on riittävän todennäköistä, että laji palaa näille paikoille. Näin ollen sellaista häirintää hankkeen ei tule aiheuttaa, missä lajin yksilöt joutuisivat lisääntymisen tai levähtämisen osalta turvautumaan väistämiseen.

On syytä huomioida myös se, että mikäli elinympäristö muuttuu lajille käyttökelvottomaksi tai se sitä välttää ja yksilöt siirtyvät muualle, lajin sisäinen kilpailu kiristyy. Alueen ulkopuolella voi näkyä lyhytaikainen immigraatiosta johtuva positiivinen vaikutus, mutta elinympäristön tuhoutuminen on populaatiotasolla vaikutukseltaan suoraan verrattavissa kantokyvyn pienenemiseen.

Lajiston totumisesta tuulivoimaan, ei tällä hetkellä ole tieteellistä näyttöä. Luke huomauttaa, että olemassa olevan tieteellisen tiedon perusteella, eläimet voivat esim. käyttää tuulivoima-alueita ja liikkuvat niillä, mutta tuulivoima-alueita käytetään usein vähemmän kuin kontrollialueita tai etäämmällä sijaitsevia alueita.

Lisäksi tulee huomioida, että vaikutukset eivät välttämättä kohdistu ainoastaan suoraan välttämiskäyttäytymiseen vaan populaatiotasolla (esim. lisääntymiseen), mikäli elinympäristö jollain tasolla heikkenee lisääntymisen kannalta (esim. pirstoutumisen myötä), vaikutukset voivat näkyä vasta pidemmällä aikavälillä.

Tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi. Siksi Luke huomauttaa, että vaikutusten osalta tehdyt johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä. Yhteisvaikutusten osalta on tärkeää huomioida, että tämä vaikutus voi kertautua laajalle alueelle rakentuvien tuulivoimala-alueiden myötä.

3 Lausunnon tiivistelmä

Kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Olemassa olevan kirjallisuuden perusteella 215–500 m on riittämätön etäisyys soidinten ja voimaloiden välillä. Lajiston tottumisesta tuulivoimaan, ei tällä hetkellä ole tieteellistä näyttöä. Hankkeen ei tule aiheuttaa sellaista häiriötä, missä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin yksilöt joutuisivat lisääntymisen tai levähtämisen osalta turvautumaan väistämiseen. Tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi. Siksi Luke huomauttaa, että vaikutusten osalta tehdyt johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä. Yhteisvaikutusten osalta on tärkeää huomioida, että tämä vaikutus voi kertautua laajalle alueelle rakentuvien tuulivoimala-alueiden myötä.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 09.12.2024 klo 22:50:52.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: